

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA U DRUŠTVU
VODOVOD D.O.O., SLAVONSKI BROD

Slavonski Brod, svibanj 2018.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
II.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
III.	KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	5
IV.	KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA	8
V.	NALAZ	14
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Slavonski Brod

KLASA: 041-01/18-10/4
URBROJ: 613-14-18-7

Slavonski Brod, 18. svibnja 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA U
DRUŠTVU VODOVOD D.O.O., SLAVONSKI BROD

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti korištenja vanjskih usluga u društvu Vodovod d.o.o., Slavonski Brod (dalje u tekstu: Društvo) za 2015. - 2017.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 24. siječnja do 18. svibnja 2018.

I. PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije bila je provjera korištenja vanjskih usluga u Društvu, što je obuhvatilo provjeru opravdanosti i potpune obrazloženosti potreba za nabavom vanjskih usluga, poštivanje načela postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac te ostvarenje planiranih ciljeva nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način.

Društvo je osnovano na temelju društvenog ugovora iz srpnja 1997. umjesto dotadašnjeg Javnog poduzeća Vodovod Slavonski Brod. Upisano je u sudski registar Trgovačkog suda u Slavonskom Brodu u rujnu 1997. Djelatnost je javna vodoopskrba i javna odvodnja. Temeljni kapital iznosi 79.662.300,00 kn. Osnivači su grad Slavonski Brod s udjelom 81,5 % u temeljnom kapitalu i 17 općina s područja Brodsko-posavske županije (Bebrina, Podcrkavlje, Klakar, Sibinj, Oriovac, Brodski Stupnik, Donji Andrijevići, Vrpolje, Gornja Vrba, Bukovlje, Garčin, Gundinci, Velika Kapanica, Oprisavci, Sikirevci, Slavonski Šamac i Nova Kapela) s udjelima pojedinačne vrijednosti od 0,01 % do 5,1 % u temeljnom kapitalu Društva.

Tijela Društva su skupština, nadzorni odbor i uprava. Skupštinu čine članovi društva, odnosno imenovani predstavnici. Nadzorni odbor ima pet članova, od kojih je četiri imenovala Skupština, a peti član je predstavnik radnika. Predsjednik nadzornog odbora je do 28. srpnja 2017. bio Tomislav Pitlović, a od 28. srpnja 2017. Damir Vinčazović. Do 14. prosinca 2017. direktori su bili Stjepan Aščić i Danijel Kovačević, a od 14. prosinca 2017. direktor je Stjepan Aščić.

Na mrežnoj stranici su objavljeni opći podaci o Društvu, cjenik usluga te podaci o javnoj nabavi. Društvo je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11, 83/13, 143/13, 13/14 i 120/16).

Koncem 2015. Društvo je imalo 155 zaposlenika, koncem 2016. je imalo 159, a koncem 2017. je imalo 166 zaposlenika.

Ciljevi revizije su bili provjeriti:

- koristi li Društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično
- jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene
- je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac
- jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način.

Područja revizije su određena prema vrijednosno značajnijim rashodima za vanjske usluge, vrijednosti nabave, ocjeni rizika, provedenim postupcima nabave te interesa javnosti za uspostavljanje učinkovitog sustava nabave vanjskih usluga, jer se radi o Društvu u vlasništvu lokalnih jedinica na području Županije te o vrijednosno značajnim javnim sredstvima kojima se financira djelatnost javne vodoopskrbe i odvodnje.

Rashodi za ostale vanjske troškove za 2015. su iznosili 6.501.529,00 kn, a za ostale troškove (naknade i druga materijalna prava radnicima, reprezentacija, osiguranje, članarine, bankarske usluge) 3.476.896,00 kn. Rashodi za ostale vanjske troškove se odnose na naknade za koncesijska prava zahvaćanja vode u iznosu 4.488.608,00 kn, proizvodne usluge u iznosu 401.556,00 kn, proizvodne građevinske usluge u iznosu 329.342,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 352.191,00 kn, zaštitarske usluge u iznosu 290.160,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 247.026,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 233.601,00 kn te troškove reklame i propagande, komunalne usluge i ostale troškove usluga u iznosu 159.045,00 kn. U okviru ostalih troškova iskazani su troškovi premija osiguranja u iznosu 597.460,00 kn i troškovi održavanja informatičke opreme i programa u iznosu 276.942,00 kn.

Rashodi za ostale vanjske troškove za 2016. su iznosili 2.769.276,00 kn, a za ostale troškove 3.915.119,00 kn. Rashodi za ostale vanjske troškove se odnose na naknade za koncesijska prava zahvaćanja vode u iznosu 212.000,00 kn, proizvodne usluge u iznosu 329.982,00 kn, proizvodne građevinske usluge u iznosu 703.270,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 408.172,00 kn, zaštitarske usluge u iznosu 277.807,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 312.241,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 291.111,00 kn te troškove reklame i propagande, komunalne usluge i ostale troškove usluga u iznosu 234.693,00 kn. U okviru ostalih troškova iskazani su troškovi premija osiguranja u iznosu 596.620,00 kn i troškovi održavanja informatičke opreme i programa u iznosu 335.359,00 kn.

Rashodi za ostale vanjske troškove za 2017. su iznosili 4.102.801,00 kn, a za ostale troškove 2.141.203,00 kn. Rashodi za ostale vanjske troškove se odnose na naknade za koncesijska prava (voda iz vodovoda Davor) u iznosu 716.000,00 kn, proizvodne usluge u iznosu 480.550,00 kn, proizvodne građevinske usluge u iznosu 1.313.260,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 460.524,00 kn, zaštitarske usluge u iznosu 254.696,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 396.580,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 271.924,00 kn te troškove reklame i propagande, komunalne usluge i ostale troškove usluga u iznosu 209.267,00 kn. U okviru ostalih troškova evidentirani su troškovi premija osiguranja u iznosu 566.740,00 kn i troškovi održavanja informatičke opreme i programa u iznosu 193.340,00 kn.

Prema podacima iz godišnjih izvješća o javnim nabavama, u 2015. je nabava usluga ugovorena u iznosu 14.160.482,00 kn ili 23,6 % u odnosu na ukupne rashode, u 2016. u iznosu 1.913.966,00 kn ili 3,3 % u odnosu na ukupne rashode, a u 2017. je nabava usluga ugovorena u iznosu 2.463.500,00 kn. Na temelju provedenih postupaka nabave u 2015., 2016. i 2017. je zaključeno ukupno 25 ugovora o nabavi usluga koje se odnose na projektiranje i stručni nadzor nad izvođenjem radova te druge usluge koje se odnose na ulaganja u dugotrajnu imovinu, odnosno izgradnju objekata vodovoda i kanalizacije. U ukupnu vrijednost javne nabave nisu uključeni ugovori o javnoj nabavi poštanskih i zaštitarskih usluga, koje je zaključilo Društvo u 2015., 2016. i 2017. s odabranim ponuditeljima na temelju provedenih postupaka zajedničke javne nabave. Postupke zajedničke javne nabave proveo je Grad Slavonski Brod kao nositelj zajedničke nabave na temelju ovlaštenja koja su mu dali sudionici zajedničke nabave (trgovačka društva u vlasništvu i suvlasništvu Grada Slavenskog Broda).

Ukupna vrijednost godišnjih ugovora o javnoj nabavi s porezom na dodanu vrijednost koje je zaključilo Društvo na temelju postupka zajedničke nabave je u 2015. iznosila 612.393,00 kn, u 2016. je iznosila 433.725,00 kn i u 2017. je iznosila 521.408,00 kn.

U tablici broj 1 daju se podaci o zaključenim ugovorima za nabavu vanjskih usluga za 2015. - 2017. prema vrijednosti i vrsti postupka nabave.

Tablica broj 1

Broj zaključenih ugovora i ugovorena vrijednost nabave vanjskih usluga prema vrsti postupka nabave za 2015. - 2017.

Red. broj	Postupak nabave	Broj zaključenih ugovora			Ugovorena vrijednost nabave usluga (s PDV-om) u kn			Udjel u %		
		2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Otvoreni postupak	2	1	3	258.393,00	138.700,00	521.408,00	35,8	32,0	100,0
2.	Sklapanje ugovora o javnim uslugama iz Dodatka II.B	1	2	0	354.000,00	295.025,00	0,00	49,0	68,0	-
3.	Postupci jednostavne nabave	1	0	0	109.375,00	0,00	0,00	15,2	-	-
	Ukupno	4	3	3	721.768,00	433.725,00	521.408,00	100,0	100,0	100,0

Revizijom su obuhvaćene zaštitarske usluge, usluge osiguranja imovine, vozila i osoba, proizvodne usluge (usluge za potrebe iskopa priključaka i kvarove, ispitivanje, provjeru i pregled, defektažu kvara te popravak strojeva, opreme i vozila, mjerenje razine buke, mjerenje kakvoće zraka, izradu procjene rizika, baždarenje vaga i druge usluge), usluge održavanja informatičke opreme i programa, usluge tekućeg održavanja strojeva i opreme te zakup i najam poslovnog prostora i opreme za koje su ukupno ostvareni rashodi za 2015. - 2017. u iznosu 6.222.603,00 kn.

Na temelju objedinjenih postupaka nabave koje je proveo grad Slavonski Brod u 2014. je zaključen ugovor u vrijednosti 534.000,00 kn te u razdoblju od 2015. do 2017. pet ugovora o pružanju zaštitarskih usluga u vrijednosti 806.820,00 kn. Društvo je na temelju provedenog postupka jednostavne nabave u 2015. zaključilo ugovor za nabavu usluga najma rovokopača sa strojarom u vrijednosti 87.500,00 kn. Na temelju navedenih ugovora ispostavljeni su računi za obavljene usluge (ostvareni rashodi) u iznosu 910.163,00 kn. Pored navedenog, revizijom su obuhvaćeni ostvareni rashodi za 2015., 2016. i 2017. za usluge osiguranja imovine, vozila i osoba, proizvodne usluge (usluge za potrebe iskopa priključaka i kvarove, ispitivanje, provjeru i pregled, defektažu kvara te popravak strojeva, opreme i vozila, mjerenje razine buke, mjerenje kakvoće zraka, izradu procjene rizika, baždarenje vaga i druge usluge), usluge održavanja informatičke opreme i programa, usluge tekućeg održavanja strojeva i opreme te zakupnine i najamnine poslovnog prostora i opreme u ukupnom iznosu 5.312.440,00 kn za koje nisu provedeni postupci nabave, a trebalo ih je provesti.

II. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva. Pri odabiru revizijskog pristupa, kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o načinu na koji sustav nabave vanjskih usluga funkcionira.

Postavljanjem upita i pregledom dokumentacije o nabavi provjereno je kako su potrebe za nabavom vanjskih usluga obrazložene. Razmotreni su i procijenjeni rizici različitih vrsta nedostataka, odstupanja i netočnosti koje se mogu javiti u vezi s predmetom revizije. Ocijenjene su unutarnje kontrole uspostavljene kao odgovor rukovodstva na te rizike.

U postupku revizije procijenjeni su rizici moguće prijevare mjerodavne za ciljeve revizije. Istražena je moguća sumnja na neprimjerenu provedbu ili neusklađenost s načelima transparentnosti i odgovornosti, osobito slučajeve u kojima je bio samo jedan ponuditelj i njemu je povjerena nabava usluga. Provjereno je jesu li podnesene žalbe na postupke nabave i kako su riješene. Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija kako bi se provjerili računi dobavljača usluga kojima su dodijeljeni vrijednosno najznačajniji iznosi.

Ako društvo više godina nabavlja usluge od istih dobavljača, to može imati za posljedicu veće troškove, neučinkovite postupke, može se tolerirati slabija provedba ugovora i povećati vjerojatnost pojavljivanja prijevare. Nadalje, revizijskim postupcima je ocijenjeno postoji li prekomjerna ovisnost Društva o vanjskim pružateljima usluga, može li Društvo samo obaviti te zadaće i ima li takav način za posljedicu prekomjerni utjecaj na upravljanje. Također, to može značiti da onemogućuje drugim društvima nadmetanje za taj ugovor. Provjereno je, je li bilo žalbi na postupke i kako su riješene. Izravnim dokaznim postupcima ispitani su zapisi i dokumentacija kako bi provjerili račune dobavljača usluga kojima su dodijeljeni vrijednosno najznačajniji iznosi.

Za svako od detaljnih potpitanja iz Studije, izabran je najprikladniji način pribavljanja revizijskog dokaza (intervju, upitnik, uvid u dokumentaciju, korištenje statističkih podataka, baza podataka, usporedba i analiza), vodeći računa o njihovoj dostatnosti i primjerenosti. Za detaljna potpitanja, provedeni su izravni dokazni postupci, na temelju utvrđene veličine uzorka i izvora revizijskih dokaza.

Pri oblikovanju revizijskih zaključaka primijenjena je stručna prosudba, uzimajući u obzir revizijske nalaze, značajnost i vrstu propusta otkrivenih tijekom obavljanja revizije.

III. KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Kao kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga razmotreni su zahtjevi sadržani u sljedećim dokumentima:

- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 3200 Smjernice za provedbu revizije učinkovitosti (ISSAI 3200)*
- *INTOSAI Smjernica za dobro upravljanje - Jačanje dobrog upravljanja javnom imovinom (INTOSAI GOV 9160)*
- *Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija 5700 Smjernica za reviziju sprječavanja korupcije (ISSAI 5700)*
- *Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. (Narodne novine 26/15) i*
- *Strategija razvoja sustava javne nabave u Republici Hrvatskoj.*

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Koristi li trgovačko društvo vanjske usluge svrhovito i ekonomično?

Ovo pitanje je razrađeno u tri osnovna potpitanja, a svako od njih dalje u niz detaljnijih potpitanja. Osnovna potpitanja su bila:

- Jesu li potrebe za nabavom usluga opravdane i potpuno obrazložene?
- Je li pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac?
- Jesu li nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave, odnosno jesu li usluge pružene na pravi način?

Ocjena učinkovitosti korištenja vanjskih usluga se izražava na sljedeći način:

Društvo je **koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično** ako su potrebe za nabavom usluga bile opravdane i potpuno obrazložene, ako je pri izboru najpovoljnije ponude poštovano načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac, te ako su nabavom usluga postignuti planirani ciljevi nabave i usluge pružene na pravi način. Ovu ocjenu mogu dobiti i društva kod kojih su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu značajno na svrhovitost i ekonomičnost korištenja vanjskih usluga.

Društvo je **koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** ako su utvrđene određene slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog rizika. Područja visokog rizika su područja za koja je ocijenjeno da se radi o značajnim slabostima za koje je potrebna pravodobna reakcija uprave (menadžmenta).

Društvo **nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, te su potrebna značajna poboljšanja** ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se nekoliko danih preporuka može odnositi na područja visokog i vrlo visokog rizika. Područja vrlo visokog rizika su područja kod kojih je ocijenjeno da je potrebna žurna reakcija uprave (menadžmenta), jer se radi o ozbiljnim slabostima unutarnjih kontrola ili pitanjima upravljanja rizicima.

Društvo **nije koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, jer ciljevi nabave usluga nisu postignuti** ako su utvrđene značajne slabosti i propusti, pri čemu se više od tri dane preporuke mogu odnositi na područja vrlo visokog rizika, te grubo nepoštivanje propisa i općih akata kojima je uređena nabava usluga.

U nastavku se daje detaljna razrada kriterija za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti korištenja vanjskih usluga prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Određivanje potreba	<ul style="list-style-type: none"> • društvo je komunalne poslove obavljalo isključivo u vlastitoj režiji (bez angažiranja vanjskih pružatelja usluga) • obavljalo je isključivo komunalne poslove radi kojih je osnovano • odredilo je koju razinu/količinu komunalnih usluga planira pružiti • ostvarena razina/količina pruženih komunalnih usluga je u skladu s planiranom • društvo ima podatke o jediničnim troškovima za najvažnije usluge koje pruža • jedinični troškovi za najvažnije usluge nemaju trend porasta za posljednje tri godine • društvo istražuje mogućnosti snižavanja troškova, vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju komunalnih usluga • općim aktima promiče potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga • na mrežnoj stranici društva objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga
Izbor najpovoljnije ponude	<ul style="list-style-type: none"> • općim aktima su primjereno uređeni postupci nabave usluga • općim aktima su uređene zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima nabave usluga • u općim aktima je izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude • društvo je istražilo tržište nabave i pribavilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti • izabrani način nabave omogućio je najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima • ocjena ponuda zasnovana je isključivo na objavljenim kriterijima odabira i dodjele • razlozi za izbor najpovoljnije ponude su dostatno i odgovarajuće obrazloženi • dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave • dokumentacija o nabavi sadrži sve dokumente koje treba sadržavati (potpisane zapisnike o izboru najpovoljnije ponude, potpisane ugovore, izjave o nepostojanju sukoba interesa i sl.)
Postizanje planiranih ciljeva nabave	<ul style="list-style-type: none"> • ugovorene su isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi • ugovori sadrže detaljnu specifikaciju usluga kako bi se smanjio rizik obavljanja usluga koje nisu bile predviđene osnovnim ugovorom • ugovori sadrže kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza • iz računa za obavljene usluge jasno je vidljiva detaljna specifikacija vrste, količine i cijene pruženih usluga • vrsta, količina i cijene usluga mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru • u slučajevima neopravdanog kašnjenja obračunane su i naplaćene kazne • ugovori o pružanju usluga sadrže klauzulu o očekivanoj razini kvalitete usluga • pri preuzimanju provjeravana je kvaliteta isporučenih usluga • o preuzimanju usluga sastavljeni su zapisnici i okončani obračuni • usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima

IV. KORIŠTENJE VANJSKIH USLUGA

Određivanje potreba

Potrebe za nabavom vanjskih usluga su opravdane i potpuno obrazložene.

Društvo je poslove javnog vodnog isporučitelja obavljalo isključivo u vlastitoj režiji, bez angažiranja vanjskih pružatelja usluga. Revizijom su obuhvaćene vanjske usluge koje se odnose na zaštitarske usluge, usluge osiguranja imovine, vozila i osoba, proizvodne usluge (usluge za potrebe iskopa priključaka i kvarove, ispitivanje, provjeru i pregled, defektažu kvara te popravak strojeva, opreme i vozila, mjerenje razine buke, mjerenje kakvoće zraka, izradu procjene rizika, baždarenje vaga i druge usluge), usluge održavanja informatičke opreme i programa, usluge tekućeg održavanja strojeva i opreme te zakup i najam poslovnog prostora i opreme. Na temelju provedenih postupaka nabave u 2015., 2016. i 2017. zaključeno je šest ugovora za dio navedenih usluga u vrijednosti 894.320,00 kn. Po ispostavljenim računima su ostvareni rashodi u iznosu 6.222.603,00 kn.

Društvo je isključivo obavljalo poslove javnog vodnog isporučitelja radi kojih je osnovano. Odnose se na obavljanje djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje s pročišćavanjem, izvođenje priključaka na komunalne vodne građevine, baždarenja vodomjera, održavanja slivnika, podvožnjaka i čišćenja septičkih jama.

Društvo je odredilo količinu usluga koje planira pružiti. Količine usluga vodnog isporučitelja je utvrđena godišnjim planom poslovanja. Planovima poslovanja za 2015., 2016. i 2017. planirane su količine usluga, prihoda i rashoda te rezultat poslovanja, plan gradnje komunalne vodne infrastrukture, izvori financiranja i ciljevi poslovanja te mjere za njihovo ostvarenje. Godišnji planovi sadrže planirane prihode od proizvodnje i distribucije vode, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, priključaka na vodovodnu i kanalizacijsku mrežu, održavanja slivnika i podvožnjaka, čišćenja septičkih jama te baždarenja i izmjena neispravnih vodomjera.

Količine pruženih usluga javnog vodnog isporučitelja su ostvarene u skladu s planiranim. Društvo je u 2015. i 2016. isporučilo vodu te obavilo usluge odvodnje i pročišćavanja u okviru planiranih količina. U 2015. ukupno je isporučilo 3 991 637 m³ ili 99,9 % u odnosu na planirane količine vode te su obavljene usluge odvodnje 2 665 308 m³ ili 100,6 % u odnosu na plan i pročišćavanja 2 665 308 m³ ili 169,2 % u odnosu na plan. U 2016. isporučeno je 3 879 344 m³ ili 98,5 % u odnosu na planirane količine vode te su obavljene usluge odvodnje i pročišćavanja 2 604 675 m³ ili 98,8 % u odnosu na plan. U 2017. je isporučeno 3 994 113 m³ ili 98,1 % u odnosu na planirane količine vode te su obavljene usluge odvodnje i pročišćavanja 2 803 254 m³ ili 106,7 % u odnosu na plan.

Društvo ima podatke o jediničnim troškovima za usluge koje pruža. Utvrđuje i prati podatke o ostvarenim jediničnim fiksnim i varijabilnim troškovima pružanja vodnih usluga koji čine osnovnu cijenu vodnih usluga i obuhvaćaju troškove zahvaćanja, pogona i odražavanja komunalnih vodnih građevina te isporuku vodnih usluga. Cijenu vodne usluge čine fiksni i varijabilni dio cijene za usluge vodoopskrbe, usluge odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te naknade za zaštitu voda, korištenje voda i razvoj, uvećano za porez na dodanu vrijednost. Fiksni dio cijene vodne usluge služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučених vodnih usluga, a varijabilni dio ovisi o količini isporučених vodnih usluga.

Cijene vodnih usluga koje pruža Društvo utvrđene su na temelju planiranih jediničnih troškova za uslugu javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja u skladu s Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva (Narodne novine 112/10). Do srpnja 2015. na snazi je bila Odluka o cijeni vodnih usluga iz travnja 2011., donesena uz prethodnu suglasnost Grada Slavenskog Broda kao većinskog vlasnika Društva, prema kojoj je varijabilni dio cijene vodnih usluga za stambene prostore iznosio $5,57 \text{ kn/m}^3$ (za vodoopskrbu $4,52 \text{ kn/m}^3$ i odvodnju $1,05 \text{ kn/m}^3$), a za poslovne prostore $8,85 \text{ kn/m}^3$ (za vodoopskrbu $7,20 \text{ kn/m}^3$ i odvodnju $1,65 \text{ kn/m}^3$), dok je fiksni dio cijene vodnih usluga iznosio za stambene prostore u iznosu $6,09 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku (za vodoopskrbu u iznosu $5,02 \text{ kn}$, a odvodnju $1,07 \text{ kn}$), te za poslovne prostore u iznosu $11,24 \text{ kn}$ mjesečno (za vodoopskrbu u iznosu $10,17 \text{ kn}$, a odvodnju $1,07 \text{ kn}$). U srpnju 2015. je donesena nova Odluka o cijeni vodnih usluga prema kojoj se varijabilni dio cijene usluga vodoopskrbe i odvodnje nije mijenjao. Prema Odluci, fiksni dio cijene usluga vodoopskrbe za stambene prostore povećan je na $9,15 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku ili za $82,3 \%$, a za poslovne prostore na $17,75 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku ili za $74,5 \%$. Fiksni dio cijene usluga odvodnje za stambene prostore povećan je na $1,38 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku ili za $29,0 \%$, a za poslovne prostore na $2,65 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku ili za $147,7 \%$. Uvedena je cijena usluge pročišćavanja otpadnih voda i to varijabilni dio cijene za stambene prostore u iznosu $1,20 \text{ kn/m}^3$, a za poslovne prostore u iznosu $2,25 \text{ kn/m}^3$ te fiksni dio cijene za stambene prostore u iznosu $3,20 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku, a za poslovne prostore u iznosu $6,20 \text{ kn}$ mjesečno po korisniku. Do povećanja fiksnog dijela cijene vodnih usluga došlo je zbog povećanja ostvarenih troškova pružanja usluga vodoopskrbe i odvodnje. U 2014. ostvareni su ukupni fiksni troškovi pružanja usluga vodoopskrbe u iznosu $3.445.216,00 \text{ kn}$ što je u odnosu na planirane troškove kod utvrđivanja cijene vodnih usluga u travnju 2011. više za $2.159.031,00 \text{ kn}$ ili $167,9 \%$ dok je broj korisnika usluga vodoopskrbe porastao s 21.351 na 30.810 ili za $44,3 \%$. Ukupni fiksni troškovi pružanja usluga javne odvodnje ostvareni su u iznosu $341.174,00 \text{ kn}$ što je u odnosu na planirane troškove kod utvrđivanja cijene vodnih usluga u travnju 2011. više za $180.379,00 \text{ kn}$ ili $112,2 \%$ dok je broj korisnika usluga javne odvodnje porastao s 12.398 na 19.328 ili za $54,3 \%$. Društvo je za poslovnu 2014. godinu ostvarilo gubitak u iznosu $3.400.959,00 \text{ kn}$.

Jedinični troškovi pružanja vodnih usluga javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nemaju trend porasta za posljednje tri godine. Jedinični fiksni troškovi pružanja vodnih usluga izračunavaju se na temelju ostvarenih ukupnih fiksnih troškova i broja korisnika vodne usluge, a jedinični varijabilni troškovi vodnih usluga izračunavaju se na osnovi ostvarenih ukupnih varijabilnih troškova i količine pruženih vodnih usluga izraženih u m^3 . Jedinični fiksni troškovi za uslugu javne vodoopskrbe za 2015. su iznosili $8,7 \text{ kn}$ po korisniku mjesečno i u odnosu na 2014. manji su za $6,7 \%$, a za 2016. su iznosili $9,71 \text{ kn}$ i u odnosu na 2015. veći su za $11,6 \%$. Jedinični varijabilni troškovi za uslugu javne vodoopskrbe za 2015. su iznosili $4,58 \text{ kn/m}^3$ i u odnosu na 2014. manji su za $13,7 \%$, a za 2016. su iznosili $5,09 \text{ kn/m}^3$ i u odnosu na 2015. veći su za $11,1 \%$. Jedinični fiksni troškovi za uslugu javne odvodnje za 2015. su iznosili $2,02 \text{ kn}$ po korisniku mjesečno i u odnosu na 2014. veći su za $37,4 \%$, a za 2016. su iznosili $2,31 \text{ kn}$ i u odnosu na 2015. veći su za $14,4 \%$. Jedinični varijabilni troškovi za uslugu javne odvodnje za 2015. su iznosili $0,92 \text{ kn/m}^3$ i u odnosu na 2014. manji su za $25,2 \%$, a za 2016. su iznosili $0,86 \text{ kn/m}^3$ i u odnosu na 2015. manji su za $6,5 \%$. Jedinični fiksni troškovi za uslugu pročišćavanja otpadnih voda za 2015. su iznosili $3,71 \text{ kn}$ po korisniku mjesečno, a za 2016. su iznosili $4,41 \text{ kn}$ što je više za $18,9 \%$. Jedinični varijabilni troškovi za uslugu pročišćavanja otpadnih voda za 2015. su iznosili $2,20 \text{ kn/m}^3$, a za 2016. su iznosili $2,15 \text{ kn/m}^3$ što je manje za $2,3 \%$.

Društvo istražuje mogućnosti smanjenja troškova poslovanja vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju usluga javnog vodnog isporučitelja. U 2015. smanjenje je ostvareno kod troškova osoblja koji su u odnosu na 2014. manji za 1.240.797,00 kn ili 7,7 % te kod ostalih troškova koji su u odnosu na 2014. manji za 322.813,00 kn ili 8,5 %. U 2016. smanjenje je ostvareno kod ostalih vanjskih troškova koji su smanjeni u odnosu na 2015. za 3.732.253,00 kn ili 57,4 %.

Društvo prati gubitke vode nastale u tehnološkom procesu pročišćavanja i u distributivnoj mreži koji predstavljaju značajne troškove. U 2015. zahvaćeno je 7 924 100 m³, isporučeno 3 991 636 m³, a gubitak vode je bio 3 932 464 m³ ili 49,6 %. U 2016. zahvaćeno je 8 063 718 m³, isporučeno 3 879 344 m³, a gubitak vode je bio 4 184 374 m³ ili 51,9 %, dok je u 2017. zahvaćeno 8 780 301 m³, isporučeno 3 994 113 m³, a gubitak vode je bio 4 786 188 m³ ili 54,5 %. Gubici vode su neprihvatljivo visoki. Europska unija prihvatljivim smatra 15,0 % do 18,0 % gubitaka vode, a prema Strategiji upravljanja vodama, planirano je smanjiti gubitke vode iz javnih vodoopskrbnih sustava na 15,0 % do 20,0 %.

Općim aktima Društvo ne promiče potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga. Društvo je općim aktima uredilo postupke jednostavne nabave donošenjem tri odluke o načinu postupanja prilikom nabave roba, radova i usluga male vrijednosti u 2013. te donošenjem dva Pravilnika o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava) u srpnju 2015. i u prosincu 2016. Odlukama koje su bile na snazi do srpnja 2015. propisano je da je za sve narudžbe robe i usluga u sveukupnoj vrijednosti od 500,00 do 20.000,00 kn, a koje nisu obuhvaćene ugovornom obvezom po izvršenoj javnoj nabavi potrebno zatražiti najmanje dvije ponude, a za narudžbe u vrijednosti od 20.000,00 do 200.000,00 kn tri ili više ponuda na dokaziv način. Pravilnicima o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava) iz srpnja 2015. i prosinca 2016. propisano je da se postupci jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti do 100.000,00 kn provode prikupljanjem najmanje jedne ponude, a za nabave u vrijednosti od 100.000,00 kn do 200.000,00 kn te nabavu radova od 200.000,00 kn do 500.000,00 kn upućivanjem najmanje dva poziva na dostavu ponuda, a iznimno se poziv za dostavu ponuda može uputiti samo jednom gospodarskom subjektu, kada je to nužno potrebno zbog razloga iznimne žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti. Spomenutim Pravilnicima nije utvrđena obveza objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje na mrežnim stranicama Društva zbog čega ponudu u postupcima jednostavne nabave ne mogu dostaviti svi zainteresirani subjekti nego samo odabrani gospodarski subjekti. Postupke javne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kn za robu i usluge te za radove jednake ili veće od 500.000,00 kn Društvo nije uredilo općim aktima, a nabavu provodi prema odredbama Zakona o javnoj nabavi. Općim aktima Društva nije utvrđena obveza poštivanja osnovnih načela javne nabave, načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i druga načela u svrhu promicanja otvorenosti postupaka nabave.

Na mrežnim stranicama Društva objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga. Objavljen je Pravilnik o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava), Planovi poslovanja za 2015., 2016. i 2017., godišnja izvješća o poslovanju za 2015. i 2016., popis gospodarskih subjekata s kojima je Društvo kao naručitelj u sukobu interesa, Pregled sklopljenih ugovora o javnoj nabavi, Pregled ugovora sklopljenih temeljem okvirnog sporazuma.

Također, na mrežnim stranicama objavljuje pozive na prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima, a u elektroničkom oglasniku javne nabave objavljuje postupke nabave robe, radova i usluga velike vrijednosti na koje se mogu javiti zainteresirani subjekti. Društvo na svojim stranicama nije objavilo Plan nabave za 2015., 2016. i 2017. Prema odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo kao sektorski naručitelj nije obvezno objaviti planove nabave.

Izbor najpovoljnije ponude

Društvo je pri izboru najpovoljnije ponude poštovalo načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac, u najvećem dijelu nabave vanjskih usluga.

Općim aktima Društvo nije primjereno uredilo postupke nabave usluga. Društvo je donijelo opći akt kojim je uređena provedba postupaka jednostavne nabave. Općim aktima nisu uređeni postupci nabave i upravljanja nabavom koje uključuje specificiranje podataka i zahtjeva nabave, vrednovanje i odabir dobavljača, ugovaranje, provjeru nabavljenih roba, usluga ili radova te vođenje evidencija o nabavi. Nepostojanje jasno određenih pravila i procedura za postupanje u procesu nabave može značajno utjecati na zakonitost i pravilnost postupaka nabave.

Društvo nije općim aktima uredilo zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima javne nabave te nije uredilo proces nabave od zaključivanja ugovora do praćenja ostvarenja ugovora.

Općim aktima nisu određene obveze i odgovornosti pojedinih sudionika u procesu planiranja (tko je zadužen za sastavljanje plana nabave, tko odobrava plan nabave, tko je zadužen za praćenje ostvarenja plana nabave), faze i rokovi planiranja, objedinjavanje zahtjeva i njihova analiza, tijek kolanja i čuvanja dokumentacije na temelju koje se sastavlja plan nabave te sastavljanje pregleda ostvarenja plana, izvješćivanje i druga pitanja vezana uz planiranje javne nabave. Društvo ne prati i ne analizira ostvarenje plana nabave te nema podatke o provedenim postupcima nabave u odnosu na plan.

Općim aktima Društva nije izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude. Načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac se odnosi na više različitih kriterija koji se mogu razlikovati u pojedinim nabavama i ovisе o rezultatima koje naručitelj želi postići. Kod izbora najpovoljnije ponude, Društvo je kao mjerilo za odabir navodilo kriterij najniže cijene.

Društvo nema dokumentaciju i pisane dokaze na koji je način istražilo tržište nabave i prikupilo informacije o uslugama koje namjerava nabaviti. Prema obrazloženju odgovorne osobe, za pojedine usluge odabrani su dobavljači koji su obavljali usluge u prethodnim razdobljima.

Izabrani način nabave nije u pojedinim provedenim postupcima nabave omogućio najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima. Tijekom 2015. - 2017. provedeno je šest otvorenih postupaka nabave vanjskih usluga koje se odnose na projektiranje i stručni nadzor nad izvođenjem radova te druge usluge koje se odnose na ulaganja u dugotrajnu imovinu, odnosno izgradnju objekata vodovoda i kanalizacije.

Primjenom otvorenih postupaka nabave usluga osigurano je da se svi zainteresirani subjekti mogu javiti i dostaviti ponude, čime je omogućena najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima. Prema podacima Društva, udjel nabave usluga za koje su provedeni otvoreni postupci nabave je u 2015. iznosio 88,7 % u odnosu na ugovorene vrijednosti usluga, u 2016. je iznosio 56,9 %, a u 2017. je iznosio 70,5 %. Bez provođenja postupaka nabave su nabavljene usluge osiguranja, proizvodne usluge, usluge održavanja informatičke opreme i programa, usluge tekućeg održavanja te usluge zakupa i iznajmljivanja poslovnog prostora i opreme u ukupnom iznosu 5.312.440,00 kn. Za navedene usluge, u većini slučajeva Društvo nije pribavilo više ponuda, a dobavljači su odabrani izravnim ugovaranjem ili ispostavljanjem narudžbenice. Pozivi za dostavu ponuda nisu objavljeni na mrežnoj stranici Društva. Računi su ispostavljeni u pojedinačnim iznosima do 100.000,00 kn, a dio usluga (usluge iskopa, servis i popravak crpki, najam bagera, održavanja informatičke opreme i programa) na godišnjoj razini prelazi navedeni iznos, te je za istovrsne usluge, prema odredbama Pravilnika o provedbi postupaka nabave male vrijednosti, trebalo provesti postupke jednostavne nabave. Prema Odluci uprave Društva iz prosinca 2013., postupak bagatelne nabave za robe i usluge vrijednosti od 20.000,00 kn do 200.000,00 kn provodi se slanjem upita za dostavu tri ili više ponuda. Prema Pravilnicima o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava) iz srpnja 2015. i prosinca 2016., za sve narudžbe robe i usluga u sveukupnoj vrijednosti do 100.000,00 kn trebalo je zatražiti najmanje jednu ponudu, a za nabave radova, roba i usluga od 100.000,00 do 200.000,00 kn (bez PDV-a) uputiti najmanje dva poziva za dostavu ponuda. Rashodi za premije osiguranja su na godišnjoj razini ostvareni u iznosu većem od 200.000,00 kn te je trebalo provesti postupak javne nabave prema odredbama Zakona o javnoj nabavi. Društvo je kao naručitelj obvezno primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od pragova propisanih odredbama članka 18. Zakona o javnoj nabavi koji je bio u primjeni do 1. siječnja 2017. i odredbama članka 12. Zakona o javnoj nabavi koji je u primjeni od 1. siječnja 2017., odnosno za nabavu roba i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kn te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost veća od 500.000,00 kn.

Društvo na svojim mrežnim stranicama nije objavilo Plan nabave za 2015., 2016. i 2017., čime bi osiguralo veću konkurentnost u danim okolnostima. U planu nabave i registru ugovora nisu navedeni svi predmeti nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Za 19 provedenih postupaka jednostavne nabave ukupne vrijednosti 2.599.526,00 kn, u kojima je vrijednost nabave usluga bila veća od 20.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn, predmet nabave nije upisan u plan nabave i registar ugovora.

Ocjena ponuda za provedene postupke nabave zasnovana je na objavljenim kriterijima odabira i dodjele. Kriterij odabira ponuda za provedene postupke nabave je bila najniža cijena.

Dokumentacija o nabavi za provedene postupke nabave je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave te sadrži sve dokumente utvrđene općim aktima, odnosno propisane Zakonom o javnoj nabavi.

Postizanje planiranih ciljeva nabave

Društvo je nabavom vanjskih usluga u najvećem dijelu postiglo planirane ciljeve nabave te su usluge pružene na pravi način.

Po provedenim postupcima nabave su ugovorene isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi. Revizijom za 2015. - 2017. obuhvaćeno je pet ugovora o pružanju zaštitarskih usluga u vrijednosti 806.820,00 kn koji su zaključeni na temelju objedinjenih postupaka nabave koje je proveo grad Slavonski Brod te ugovor zaključen za nabavu usluga najma rovokopača sa strojarom u vrijednosti 87.500,00 kn koji je zaključen na temelju provedenog postupka jednostavne nabave. Osim toga, obuhvaćeni su ugovori zaključeni za usluge održavanja i servisiranja informatičke opreme, održavanje programskih proizvoda, iznajmljivanja poslovnog prostora, najam pisača, usluge servisiranja mjernih uređaja na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda, održavanju programskog rješenja obračuna plaća te održavanje teretnih vozila za koje nisu provedeni postupci nabave.

Ugovori za usluge sadrže detaljnu specifikaciju usluga, odnosno sastavni dio ugovora su ponude ili troškovnici s detaljnom specifikacijom usluga. Društvo prati vrijednosno i količinski ostvarenje ugovora.

Ugovori ne sadržavaju kaznene odredbe za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Prema odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) Društvo može ugovoriti plaćanje određenog novčanog iznosa u slučaju kada dobavljač zakasni s ispunjenjem svojih obveza i/ili u slučaju neurednog ispunjenja obveza.

Ispostavljeni računi dobavljača za obavljene usluge sadrže detaljnu specifikaciju vrste, količine i cijene obavljenih usluga.

Podaci navedeni u računima mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru.

U obavljanju usluga obuhvaćenih revizijom nije bilo neopravdanog kašnjenja.

Ugovori o pružanju usluga sadržavaju odredbe o očekivanoj razini kvalitete usluga.

Pri preuzimanju usluga nije provjeravana kvaliteta isporučenih usluga. Od ukupno pregledanih 174 računa u iznosu 1.173.264,00 kn nedostatak je utvrđen kod 54 ispostavljena računa za obavljene usluge najma bagera, servisiranja, ispitivanja, provjere te popravaka strojeva i uređaja, baždarenja vaga, usluge iskopa, mjerenja razine buke, izrade procjene rizika, mjerenje kakvoće zraka, metalske ili druge usluge u iznosu 661.561,00 kn. Kod preuzimanja navedenih usluga odgovorne osobe Društva nisu potpisom na izdatnici, primci, radnom nalogu ili drugom dokumentu (koji sadrži opis usluge, količine i jedinice mjere za obavljene usluge) provjerile i potvrdile da je usluga obavljena. Prije plaćanja dobavljaču račune su kontrolirale i ovjerile odgovorne osobe.

Usluge su obavljene u skladu s ugovorenim rokovima, a plaćanja u skladu s ugovorenim uvjetima.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude i postizanje planiranih ciljeva nabave.

Obavljenom revizijom utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na određivanje potreba, izbor najpovoljnije ponude i postizanje planiranih ciljeva nabave.

1. Određivanje potreba

1.1. Godišnji plan poslovanja i plan nabave donosi uprava Društva. Propusti se odnose na gubitke vode, procedure nabave te objavljivanje planova nabave na mrežnim stranicama.

U 2015. je zahvaćeno 7 924 100 m³, isporučeno 3 991 636 m³, a gubitak vode je bio 3 932 464 m³ ili 49,6 %. U 2016. je zahvaćeno 8 063 718 m³, isporučeno 3 879 344 m³, a gubitak vode je bio 4 184 374 m³ ili 51,9 %, dok je u 2017. zahvaćeno 8 780 301 m³, isporučeno 3 994 113 m³, a gubitak vode je bio 4 786 188 m³ ili 54,5 %. Količina gubitka ovisi o starosti sustava, konfiguraciji i vrsti terena, vrsti i kvaliteti materijala cjevovoda, vrsti i broju priključaka i drugim elementima. Europska unija prihvatljivim smatra 15,0 % do 18,0 % gubitaka vode, a prema Strategiji upravljanja vodama, planirano je smanjiti gubitke vode iz javnih vodoopskrbnih sustava na 15,0 % do 20,0 %.

Društvo je donijelo opće akte kojima je uređena provedba postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava). Postupke javne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kn za robu i usluge te za radove jednake ili veće od 500.000,00 kn Društvo nije uredilo općim aktima, a nabavu provodi prema odredbama Zakona o javnoj nabavi. Općim aktima Društva nije utvrđena obveza poštivanja osnovnih načela javne nabave, načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i druga načela u svrhu promicanja otvorenosti postupaka nabave. Prema općim aktima postupci jednostavne nabave roba, radova i usluga u vrijednosti do 100.000,00 kn provode se prikupljanjem najmanje jedne ponude, a za nabave u vrijednosti od 100.000,00 kn do 200.000,00 kn te nabavu radova od 200.000,00 kn do 500.000,00 kn upućivanjem najmanje dva poziva na dostavu ponuda, a iznimno se poziv za dostavu ponuda može uputiti samo jednom gospodarskom subjektu, kada je to nužno potrebno zbog razloga iznimne žurnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti. Obveza objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje na mrežnim stranicama Društva nije utvrđena, zbog čega ponudu u postupcima jednostavne nabave ne mogu dostaviti svi zainteresirani subjekti nego samo odabrani gospodarski subjekti.

Na svojoj mrežnoj stranici, Društvo nije objavilo Planove nabave za 2015., 2016. i 2017., čime bi osiguralo veću konkurentnost u danim okolnostima. U skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, Društvo kao sektorski naručitelj nije bilo obvezno objaviti plan nabave na mrežnim stranicama. Prema odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15), tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama, između ostaloga, objaviti opće akte i odluke kojima se utječe na interese korisnika, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijske izvještaje i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada kao i informacije o izvršavanju ugovora.

Državni ured za reviziju predlaže poduzimati aktivnosti za smanjenje gubitaka vode. Predlaže općim aktima utvrditi odredbe o poštivanju načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i druga načela u svrhu promicanja otvorenosti postupaka nabave te obvezu objave poziva za dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave na mrežnim stranicama Društva. Predlaže na mrežnim stranicama objaviti planove nabave.

- 1.2. *Društvo u očitovanju navodi da je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 143/13) među prvima u komunalnom sektoru objavilo interne pravilnike o procedurama nabave robe i usluga vrijednosti ispod pragova vrijednosti za koje je postojala obveza primjene Zakona o javnoj nabavi. S obzirom na razlike među naručiteljima, ovisno o internoj organizaciji i pravilima poslovanja naručiteljima je dana sloboda u uređivanju internog akta na način kako mu odgovara, a kako je navedenim Zakonom o javnoj nabavi dopuštena fleksibilna bagatelna nabava, nisu se preporučivale prezahtjevne interne procedure za ove nabavne vrijednosti. Kako ni jednim zakonom ili pravilnicima zakonodavac nije propisao što točno interni akt mora sadržavati Društvo je izradilo i objavilo interni akt u najboljoj vjeri kako bi omogućilo što transparentniju i učinkovitiju nabavu. Iako internim aktom nije propisano objavljivanje potreba za nabavom roba, radova i usluga male vrijednosti na vlastitim internetskim stranicama Društvo je i više postupaka jednostavne nabave kada su za to bili ostvareni uvjeti to i činilo. Navodi da u internim aktima nije utvrđena obveza poštivanja načela javne nabave, načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i dr. Društvo prihvaća kao pozitivnu sugestiju te će u skoroj budućnosti navedena načela nastojati implementirati u svoj interni akt. Vežano za gubitke vode Društvo navodi da je krajem 2014. pokrenulo projekt Konceptijsko rješenje vodoopskrbnog sustava Slavonski Brod s izradom detaljnog matematičkog modela – sadašnjeg i budućeg stanja razvoja i predstudijom izvodljivosti vrijedan 1.700.000,00 kn. Projekt je završen u ožujku 2016. Projektom je definiran način rješavanja problema gubitaka na uslužnom području Društva, a to je uvođenje DMA zona, dogradnja nadzorno upravljačkog sustava i izgradnja mjerno regulacijskih okana. U 2015. Društvo je pokrenulo izradu projektne dokumentacije za DMA zone i 65 mjerno regulacijska okna te vodoopskrbne mreže dužine 26 km s dvije crpne stanice (Brodski Varoš i Brodsko Vinogorje) vrijednu 2.100.000,00 kn. Društvo ima pribavljenu projektnu dokumentaciju i za rekonstrukciju 25 km vodoopskrbne mreže u Gradu Slavanskom Brodu. Svi navedeni projekti kandidirani su prema nadležnim agencijama i fondovima Europske unije. Projektima je predviđeno uz investicije od 250.600.000,00 kn postići gubitke vode u visini 25,0 %. Nadalje, Društvo navodi da je u smislu gubitaka vode u prosjeku Republike Hrvatske te da je uložilo značajne napore kako bi izradilo matematičke modele i projekte koji sustavno rješavaju ovu problematiku. Za provođenje potrebnih poboljšanja Društvo samo ne može osigurati sredstva nego je nužna pomoć države i fondova Europske Unije. U 2018. Društvo u suradnji s Hrvatskim vodama planira provesti prvu fazu projekta smanjenja gubitaka vrijednu 4.350.000,00 kn, što bi do kraja godine trebalo dati određene rezultate u smislu smanjenja gubitaka.*

2. Izbor najpovoljnije ponude

2.1. Postupci nabave su propisani odredbama Zakona o javnoj nabavi, drugim propisima koji uređuju područje nabave te općim aktima Društva.

Kod izbora najpovoljnije ponude za nabavu vanjskih usluga nepravilnosti se odnose na donošenje detaljnih procedura nabave, utvrđivanje zadaća i odgovornosti sudionika u postupcima nabave, utvrđivanje u općim aktima načela postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude, istraživanje tržišta nabave, odabir načina nabave pojedinih usluga te navođenje svih predmeta nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn u planu nabave i registru ugovora.

Društvo nije primjereno uredilo postupke nabave usluga. Donijelo je opći akt kojim je uređena provedba postupaka jednostavne nabave. Općim aktima nisu uređeni postupci nabave i upravljanja nabavom koje uključuje specificiranje podataka i zahtjeva nabave, vrednovanje i odabir dobavljača, ugovaranje, provjeru nabavljenih roba, usluga ili radova te vođenje evidencija o nabavi. Nepostojanje jasno određenih pravila i procedura za postupanje u procesu nabave može značajno utjecati na zakonitost i pravilnost postupaka nabave.

Općim aktima nisu detaljnije uređene zadaće i odgovornosti sudionika u postupcima javne nabave te nije uređen proces nabave od zaključivanja ugovora do praćenja ostvarenja ugovora.

Općim aktima nisu određene obveze i odgovornosti pojedinih sudionika u procesu planiranja (tko je zadužen za sastavljanje plana nabave, tko odobrava plan nabave, tko je zadužen za praćenje ostvarenja plana nabave), faze i rokovi planiranja, objedinjavanje zahtjeva i njihova analiza, tijek kolanja i čuvanja dokumentacije na temelju koje se sastavlja plan nabave te sastavljanje pregleda ostvarenja plana, izvješćivanje i druga pitanja vezana uz planiranje javne nabave. Društvo ne prati i ne analizira ostvarenje plana nabave te nema podatke o provedenim postupcima nabave u odnosu na plan.

Općim aktima Društva nije izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude. Kod nabave usluga je pri izboru najpovoljnije ponude korišteno mjerilo najniže cijene. Utvrđivanjem optimalnih kombinacija različitih mjerila za izbor najpovoljnije ponude, Društvo bi osiguralo ispunjenje zahtjeva za nabavom usluga prema načelu postizanja najbolje vrijednosti za novac.

Za nabavljene usluge Društvo nema dokumentaciju i pisane dokaze na koji je način istražilo tržište nabave i prikupilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti.

Izabrani način nabave nije u pojedinim provedenim postupcima nabave omogućio najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima. Bez provođenja postupaka nabave su nabavljene usluge osiguranja, proizvodne usluge, usluge održavanja informatičke opreme i programa, usluge tekućeg održavanja te usluge zakupa i iznajmljivanja poslovnog prostora i opreme u ukupnom iznosu 5.312.440,00 kn. Za navedene usluge, u većini slučajeva Društvo nije pribavilo više ponuda, a dobavljači su odabrani izravnim ugovaranjem ili ispostavljanjem narudžbenice.

Pozivi za dostavu ponuda nisu objavljivani na mrežnoj stranici Društva. Računi su ispostavljeni u pojedinačnim iznosima do 100.000,00 kn, a dio usluga (usluge iskopa, servis i popravak crpki, najam bagera, održavanja informatičke opreme i programa) na godišnjoj razini prelazi navedeni iznos, što nije u skladu s odlukom uprave Društva iz prosinca 2013., prema kojoj se postupak bagatelne nabave za robe i usluge vrijednosti od 20.000,00 kn do 200.000,00 kn provodi slanjem upita za dostavu tri ili više ponuda, a prema Pravilnicima o provedbi postupaka nabave bagatelne vrijednosti (jednostavna nabava) iz srpnja 2015. i prosinca 2016., za sve narudžbe robe i usluga u sveukupnoj vrijednosti do 100.000,00 kn bilo je potrebno zatražiti najmanje jednu ponudu, a za nabave radova, roba i usluga od 100.000,00 do 200.000,00 kn (bez PDV-a) uputiti najmanje dva poziva za dostavu ponuda. Rashodi za premije osiguranja su na godišnjoj razini ostvareni u iznosu većem od 200.000,00 kn te je, prema odredbama Zakona o javnoj nabavi trebalo provesti odgovarajući postupak javne nabave. Društvo je kao naručitelj obvezno primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi za nabavu roba, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od pragova propisanih odredbama članka 18. Zakona o javnoj nabavi koji je bio u primjeni do 1. siječnja 2017. i odredbama članka 12. Zakona o javnoj nabavi koji je u primjeni od 1. siječnja 2017., odnosno za nabavu roba i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 200.000,00 kn te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost veća od 500.000,00 kn.

Društvo na svojim mrežnim stranicama nije objavilo Plan nabave za 2015., 2016. i 2017., čime bi osiguralo veću konkurentnost u danim okolnostima. U planu nabave i registru ugovora nisu navedeni svi predmeti nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Za 19 provedenih postupaka jednostavne nabave ukupne vrijednosti 2.599.526,00 kn, u kojima je vrijednost nabave usluga bila veća od 20.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn, predmet nabave nije upisan u plan nabave i registar ugovora. Time nije postupljeno u skladu s odredbama članka 20. Zakona o javnoj nabavi, koji je bio u primjeni do 1. siječnja 2017., kojima je propisano da se u plan nabave unose podaci o predmetu nabave i procijenjenoj vrijednosti jednakoj ili većoj od 20.000,00 kn. Prema odredbama članka 28. Zakona o javnoj nabavi, koje se primjenjuju od 1. siječnja 2017., u planu nabave i registru ugovora, između ostaloga, navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

Državni ured za reviziju predlaže općim aktima detaljnije urediti procedure za postupanje u procesu nabave od pripreme postupaka nabave do praćenja ostvarenja ugovora o nabavi. Predlaže detaljnije urediti zadaće i odgovornosti pojedinih sudionika u procesima planiranja nabave te pratiti i analizirati ostvarenje plana nabave. Također predlaže, općim aktima kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude, navesti načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac.

Predlaže prije pokretanja postupka nabave istraživati tržište. U postupcima jednostavne nabave predlaže upućivati pozive za podnošenje ponuda većem broju ponuditelja te poziv za dostavu ponuda objavljivati na mrežnoj stranici. Nalaže pri nabavi usluga provoditi otvorene postupke javne nabave kako bi se postigla najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima te u planu nabave i registru ugovora navesti sve predmete nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn.

2.2. *Društvo u očitovanju navodi se da se istraživanje tržišta u najvećem dijelu provodilo pretragom internetskih stranica te procjenama temeljem vlastitog iskustva. Navodi se da je osoba zaposlena na poslovima referenta plana nabave, javne nabave i obračuna zaliha u zadnje tri godine bila odsutna (rodiljni dopust), a na njeno mjesto nije zapošljavana nova osoba već su sve njene radne obveze prenesene na zaposlenike odjela. Moguće je da je u tom periodu, uslijed prekapacitiranosti i opsega posla koji se odvija u odjelu nabave, došlo do manjih propusta kod vođenja evidencija ili provedbi postupaka nabave male vrijednosti. Nadalje, Društvo navodi da će sve propuste nastojati ispraviti te učiniti sve kako se ne bi ponavljali. Preporuku o objavljivanju planova nabave na vlastitim internetskim stranicama, iako zakonski nije u obvezi, Društvo prihvaća te će ih ubuduće objavljivati.*

3. Postizanje planiranih ciljeva nabave

3.1. Društvo je obvezno voditi računa o postizanju planiranih ciljeva nabave vanjskih usluga te jesu li usluge pružene na pravi način. Kod postizanja planiranih ciljeva nabave, nepravilnosti se odnose na ugovorne kazne te provjeravanje kvalitete isporučenih usluga.

Ugovori za vanjske usluge ne sadržavaju ugovorne kazne za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Iako u pregledanim ugovorima nisu utvrđene nepravilnosti koje se odnose na neispunjavanje ili neodgovarajuće ispunjavanje obveza, tijekom vremena ovaj propust može postati ozbiljan rizik za Društvo. Prema odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) Društvo može ugovoriti plaćanje određenog novčanog iznosa u slučaju kada dobavljač zakasni s ispunjenjem svojih obveza i/ili u slučaju neurednog ispunjenja obveza.

Pri preuzimanju usluga nije provjeravana kvaliteta isporučenih usluga. Od ukupno pregledanih 174 računa u iznosu 1.173.264,00 kn nedostatak je utvrđen kod 54 ispostavljenih računa za obavljene usluge najma bagera, servisiranja, ispitivanja, provjere te popravaka strojeva i uređaja, baždarenja vaga, usluge iskopa, mjerenja razine buke, izrade procjene rizika, mjerenje kakvoće zraka, metalske ili druge usluge u iznosu 661.561,00 kn.

Kod preuzimanja navedenih usluga odgovorne osobe Društva nisu potpisom na izdatnici, primci, radnom nalogu ili drugom dokumentu (koji sadrži opis usluge, količine i jedinice mjere za obavljene usluge) provjerile i potvrdile da je usluga obavljena.

Državni ured za reviziju predlaže ugovorima za nabavu vanjskih usluga utvrditi ugovorne kazne za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Predlaže, pri preuzimanju usluga provjeravati kvalitetu isporučenih usluga.

3.2. *Društvo u očitovanju navodi da će sve propuste nastojati ispraviti te učiniti sve kako se ne bi ponavljali.*

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI KORIŠTENJA VANJSKIH USLUGA

Potrebe za nabavom vanjskih usluga su opravdane i potpuno obrazložene. Društvo je poslove javnog vodnog isporučitelja obavljalo isključivo u vlastitoj režiji, bez angažiranja vanjskih pružatelja usluga. Za obavljanje pojedinih poslova, Društvo nabavlja usluge od drugih izvoditelja te je odgovorno za opravdanost i obrazloženost potreba za nabavom vanjskih usluga, poštivanje načela postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac te ostvarenje planiranih ciljeva nabave. Društvo je obavljalo isključivo poslove javnog vodnog isporučitelja radi kojih je osnovano. Godišnjim planovima poslovanja je odredilo količine usluga koje planira pružiti. Količine pruženih usluga javnog vodnog isporučitelja su ostvarene u skladu s planiranim. Društvo ima podatke o jediničnim troškovima za usluge koje pruža. Utvrđuje i prati podatke o ostvarenim jediničnim fiksnim i varijabilnim troškovima pružanja vodnih usluga koji čine osnovnu cijenu vodnih usluga i obuhvaćaju troškove zahvaćanja, pogona i odražavanja komunalnih vodnih građevina te isporuku vodnih usluga. Jedinični troškovi pružanja vodnih usluga javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda nemaju trend porasta za posljednje tri godine. Društvo istražuje mogućnosti smanjenja troškova poslovanja vodeći računa o postizanju poboljšanja kvalitete pri pružanju usluga javnog vodnog isporučitelja. Društvo je općim aktima uredilo postupke jednostavne nabave. Na mrežnim stranicama Društva objavljeni su opći akti kojima je uređena nabava usluga. U 2015. je zahvaćeno 7 924 100 m³, isporučeno 3 991 636 m³, a gubitak vode je bio 3 932 464 m³ ili 49,6 %. U 2016. je zahvaćeno 8 063 718 m³, isporučeno 3 879 344 m³, a gubitak vode je bio 4 184 374 m³ ili 51,9 %, dok je u 2017. zahvaćeno 8 780 301 m³, isporučeno 3 994 113 m³, a gubitak vode je bio 4 786 188 m³ ili 54,5 %. Općim aktima Društvo ne promiče potpunu i otvorenu konkurentnost postupaka nabave usluga. Obveza objave poziva za dostavu ponuda za nadmetanje na mrežnim stranicama Društva nije utvrđena zbog čega ponudu u postupcima jednostavne nabave ne mogu dostaviti svi zainteresirani subjekti nego samo odabrani gospodarski subjekti. Postupke javne nabave procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 200.000,00 kn za robu i usluge te za radove jednake ili veće od 500.000,00 kn Društvo nije uredilo općim aktima. Općim aktima Društva nije utvrđena obveza poštivanja osnovnih načela javne nabave, načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i druga načela u svrhu promicanja otvorenosti postupaka nabave. Na mrežnim stranicama Društva nisu objavljeni planovi nabave.

Društvo je donijelo opći akt kojim je uređena provedba postupaka jednostavne nabave. Kriterij za izbor najpovoljnije ponude je bila najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda. Ocjena ponuda za provedene postupke nabave zasnovana je na objavljenim kriterijima odabira. Dokumentacija o nabavi je dostupna, pregledna i omogućuje jednostavno praćenje tijeka nabave te sadrži sve dokumente koje treba sadržavati. Općim aktima nisu uređeni postupci nabave i upravljanja nabavom koje uključuje specificiranje podataka i zahtjeva nabave, vrednovanje i odabir dobavljača, ugovaranje, provjeru nabavljenih roba, usluga ili radova te vođenje evidencija o nabavi. Općim aktima nisu uređene zadaće i odgovornosti pojedinih sudionika u procesu planiranja, faze i rokovi planiranja, objedinjavanje zahtjeva i njihova analiza, tijek kolanja i čuvanja dokumentacije na temelju koje se sastavlja plan nabave te sastavljanje pregleda ostvarenja plana, izvješćivanje i druga pitanja vezana uz planiranje nabave. Društvo ne prati i ne analizira ostvarenje plana nabave. Općim aktima nije izričito navedeno načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude.

Za nabavljene usluge Društvo nema dokumentaciju i pisane dokaze na koji je način istražilo tržište nabave i prikupilo što je moguće više informacija o uslugama koje namjerava nabaviti. Izabrani način nabave nije u pojedinim provedenim postupcima nabave omogućio najveću razinu konkurentnosti u danim okolnostima. U planu nabave i registru ugovora nisu navedeni svi predmeti nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn. Za 19 provedenih postupaka jednostavne nabave ukupne vrijednosti 2.599.526,00 kn, u kojima je vrijednost nabave usluga bila veća od 20.000,00 kn, a manja od 200.000,00 kn, predmet nabave nije upisan u plan nabave i registar ugovora.

Ugovorima zaključenim s dobavljačima su ugovorene isključivo usluge predviđene dokumentacijom o nabavi. Ugovori za usluge sadrže detaljnu specifikaciju usluga, odnosno sastavni dio ugovora su ponude ili troškovnici s detaljnom specifikacijom usluga. Društvo prati vrijednosno i količinski ostvarenje ugovora. Ispostavljeni računi dobavljača za obavljene usluge sadrže detaljnu specifikaciju vrste, količine i cijene obavljenih usluga. Podaci navedeni u računima mogu se bez teškoća usporediti s podacima sadržanim u dokumentaciji o nabavi i ugovoru. Neopravdanog kašnjenja u obavljanju usluga nije bilo, a plaćanja su obavljena u skladu s ugovorenim uvjetima. Ugovori o pružanju usluga sadržavaju odredbe o očekivanoj razini kvalitete usluga. Prije plaćanja dobavljaču, račune su kontrolirale i ovjerile odgovorne osobe. Ugovori ne sadržavaju ugovorne kazne za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza. Pri preuzimanju usluga nije provjeravana kvaliteta isporučenih usluga. Od ukupno pregledanih 174 računa u iznosu 1.173.264,00 kn nedostatak je utvrđen kod 54 ispostavljenih računa za obavljene usluge najma bagera, servisiranja, ispitivanja, provjere te popravaka strojeva i uređaja, baždarenja vaga, usluge iskopa, mjerenja razine buke, izrade procjene rizika, mjerenje kakvoće zraka, metalske ili druge usluge u iznosu 661.561,00 kn. Kod preuzimanja navedenih usluga odgovorne osobe Društva nisu potpisom na izdatnici, primci, radnom nalogu ili drugom dokumentu (koji sadrži opis usluge, količine i jedinice mjere za obavljene usluge) provjerile i potvrdile da je usluga obavljena.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Društvo koristilo vanjske usluge svrhovito i ekonomično, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- poduzimati aktivnosti za smanjenje gubitaka vode
- općim aktima utvrditi odredbe o poštivanju načela kretanja robe, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije, transparentnosti i druga načela u svrhu promicanja otvorenosti postupaka nabave
- općim aktima utvrditi obvezu objave poziva za dostavu ponuda u postupcima jednostavne nabave na mrežnim stranicama Društva
- na mrežnim stranicama objaviti planove nabave
- općim aktima detaljnije urediti procedure za postupanje u procesu nabave od pripreme postupaka nabave do praćenja ostvarenja ugovora o nabavi
- općim aktima detaljnije urediti zadaće i odgovornosti pojedinih sudionika u procesima planiranja nabave
- pratiti i analizirati ostvarenje plana nabave

- općim aktima kao mjerilo za izbor najpovoljnije ponude, navesti načelo postizanja najbolje vrijednosti za uloženi novac
- prije pokretanja postupka nabave istraživati tržište
- u postupcima jednostavne nabave upućivati pozive za podnošenje ponuda većem broju ponuditelja
- poziv za dostavu ponuda objavljivati na mrežnoj stranici
- pri nabavi usluga provoditi otvorene postupke javne nabave kako bi se postigla najveća razina konkurentnosti u danim okolnostima
- u planu nabave i registru ugovora navesti sve predmete nabave usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kn
- ugovorima za nabavu vanjskih usluga utvrditi ugovorne kazne za slučaj neispunjavanja ili neodgovarajućeg ispunjavanja obveza
- pri preuzimanju usluga provjeravati kvalitetu isporučenih usluga.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala otvorenost i konkurentnost, postigla najbolja vrijednost za uloženi novac te postigli planirani ciljevi korištenja vanjskih usluga na svrhovit i ekonomičan način.